ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Κέντρο Επιμόρφωσης & Δια Βίου Μάθησης

Οδηγός Σπουδών του Προγράμματος

«Ανθρωπιστικές Επιστήμες και φροντίδα του ογκολογικού ασθενούς»



ΠΑΤΡΑ, 2026

Περιεχόμενα 2
Α. Γενικά Στοιχεία & Περιγραφή Προγράμματος 3
Β. Δομή του Προγράμματος 9
Γ. Μεθοδολογία Υλοποίησης του Προγράμματος , Αξιολόγηση & Πιστοποίηση 11
Δ. Τρόπος Επιλογής & Εγγραφή στο Πρόγραμμα 13

Α. Γενικά Στοιχεία & Περιγραφή Προγράμματος

Τίτλος Προγράμματος: Ανθρωπιστικές Επιστήμες και φροντίδα του ογκολογικού ασθενούς

Συνολική διάρκεια :250 ώρες/13 εβδομάδες

Μονάδες ECTS:10

Μέθοδος υλοποίησης και διαδικασίες παρακολούθησης Εξ αποστάσεως

Θεματικό Πεδίο: Κοινωνικών Επιστημών

Διδακτικές Ενότητες του Προγράμματος:

1. Εισαγωγή. Η αφήγηση της ιστορίας από την πλευρά των ασθενών
2. Δυσφορία και ψυχική υγεία του ογκολογικού ασθενούς
3. Ογκολογικές θεραπείες και υποστήριξη των ασθενών
4. Εικόνα σώματος, στομία, μαστεκτομή
5. Αντιμετώπιση του πόνου-ανακουφιστική φροντίδα
6. Υποστήριξη της οικογένειας
7. Burn out στο προσωπικό, προτάσεις και αντιμετώπιση
8. Γενετική συμβουλευτική στον καρκίνο
9. End of life care
10. Το στρες των ογκολογικών ασθενών κατά την Ακτινοθεραπεία και η εργασιακή εξουθένωση των επιστημόνων υγείας

Σκοπός και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος:

Είναι γνωστή η σύνδεση του καρκίνου με την εμφάνιση ψυχοπαθολογίας. Για την ακρίβεια, όλες οι μορφές καρκίνου δυνητικά μπορούν να προκαλέσουν ψυχολογική επιβάρυνση στον ασθενή. Στα μέσα της δεκαετίας του 1970 περίπου ιδρύθηκε στις Η.Π.Α. ο κλάδος της Ψυχο-ογκολογίας, της υποειδίκευσης δηλαδή της Ψυχιατρικής που ασχολείται με τις ψυχολογικές επιπτώσεις του καρκίνου στον άνθρωπο, την αντιμετώπισή τους και την σημασία για την πρόγνωση και την ποιότητα ζωής. Στη δεκαετία του 1980 εμφανίστηκαν οι πρώτοι «επιβιώσαντες από τον καρκίνο» (8 εκατομμύρια άνθρωποι στις Η.Π.Α.), οπότε και ιδρύθηκαν οι πρώτοι σύλλογοι καρκινοπαθών και ξεκίνησε η έρευνα για την ποιότητα ζωής τους. Στη δεκαετία του 1990 το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στην πρόληψη εμφάνισης καρκίνου και στον εμπλουτισμό των θεραπειών και της παρηγορητικής θεραπείας. Στη δεκαετία του 2000 καθιερώθηκαν οι πρώτες evidence-based κατευθυντήριες οδηγίες για την ψυχοκοινωνική φροντίδα των καρκινοπαθών και ενσωματώθηκαν στην συνολική φροντίδα τους.

Οι ασθενείς με καρκίνο εμφανίζουν μεταξύ τους σημαντικές διαφορές, όσον αφορά την ψυχολογική τους προσαρμογή και τη λειτουργικότητά τους. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η εύρεση τρόπου ανίχνευσης των ευάλωτων ασθενών για ανάπτυξη ψυχοπαθολογίας και δυσλειτουργικότητας. Απώτερος σκοπός είναι η έγκαιρη παρέμβαση στους ασθενείς αυτούς, ώστε να βελτιώνεται η πρόγνωσή τους, όσον αφορά τόσο τη σωματική όσο και την ψυχική υγεία.

Η ψυχοπαθολογία των ασθενών με καρκίνο περιλαμβάνει κυρίως καταθλιπτική και αγχώδη σημειολογία, ενώ αποτελεί ουσιαστικά μια δεύτερη νοσολογική οντότητα στον ίδιο ασθενή και, άρα, χρήζει ξεχωριστής αντιμετώπισης.

Όσο αφορά την εμφάνιση δυσλειτουργικότητας, αυτή έχει να κάνει με προβλήματα της καθημερινότητας, τα οποία απουσίαζαν πριν την εμφάνιση του καρκίνου (πχ τι έχει αλλάξει στην καθημερινότητα, σε ποια πράγματα δυσκολεύεται, ενώ παλαιότερα δεν αντιμετώπιζε προβλήματα, ποιος είναι ο βαθμός αυτής της δυσκολίας σε ολόκληρο το φάσμα της προσωπικής ζωής του ασθενούς κλπ).

Σκοπός του έργου είναι η ανάπτυξη κλινικών δεξιοτήτων που θα αποσκοπούν στα παρακάτω:
- Εάν υπάρχουν και ποια τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του ατόμου που προδιαθέτουν στην εμφάνιση δυσχέρειας ψυχολογικής προσαρμογής και προβληματικής λειτουργικότητας του ασθενούς με καρκίνο. Εάν, δηλαδή, υπάρχει συγκεκριμένο προφίλ ασθενούς ευάλωτου στην εμφάνιση ψυχοπαθολογίας στα πλαίσια της διάγνωσης καρκίνου.
- Κατά πόσο το αρχικό άγχος και η δυσφορία παραμένουν ως κλινικά συμπτώματα
- Εάν μπορεί να χρησιμοποιηθεί έγκυρα ένα εύχρηστο ψυχομετρικό εργαλείο για την ανίχνευση ψυχολογικής δυσφορίας και ανάγκης υποστήριξης στον καρκινοπαθή
- Εάν και κατά πόσο επηρεάζεται η προσωπική φυσική κατάσταση, η κοινωνική και οικογενειακή κατάσταση, η συναισθηματική κατάσταση, καθώς και η γενική ικανότητα λειτουργικότητας του ασθενούς με καρκίνο.

Οι επαγγελματίες υγείας αλλά και το περιβάλλον θα έχουν την δυνατότητα με εύκολο τρόπο να ανιχνεύσουν πρώιμα τους ευάλωτους ασθενείς και κατά συνέπεια να υπάρχει έγκαιρη παρέμβαση από επαγγελματία ψυχικής υγείας.

Σε ποιους απευθύνεται το πρόγραμμα*:*

- *Επαγγελματίες υγείας με φροντίδα για τον ογκολογικό ασθενή.*
- *Συγγενείς και φροντιστές ογκολογικών ασθενών.*

Στοιχεία Επιστημονικά Υπεύθυνου

Ονοματεπώνυμο: ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Ιδιότητα: ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ

Email Επιστημονικά Υπεύθυνου/ης: dio_psych@yahoo.gr

Τμήμα: ΙΑΤΡΙΚΗΣ Α.Π.Θ.

Σχολή: ΙΑΤΡΙΚΗΣ Α.Π.Θ.

Πλήρες βιογραφικό σημείωμα Επιστημονικά Υπεύθυνου/ης https://diomidia.wixsite.com/my-site/biography

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Επιστημονικά Υπεύθυνου/ης:

➢ MD, Ιατρική Σχολή Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

➢ 2009-2011

MSc, Διετές Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Κοινωνική Ψυχιατρική" του Τμήματος Ιατρικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

➢ 2011-2015

Ειδικευόμενος Ψυχίατρος της Β' Ψυχιατρικής κλινικής του Α.Π.Θ.

➢ 2014

- Honorary SpR in Psycho-oncology. Department of Psycho-oncology, The Christie NHS Foundation Trust, Manchester (United Kingdom).
- Clinical attachment. King's College Hospital, Liaison Psychiatry Department, London (United Kingdom) με υποτροφία από το Ιδρυμα Σκυλίτση.
- Clinical attachment. Maudsley Training Programme, London (United Kingdom)

➢ 2012-2015

PhD, Διδακτορική Διατριβή στην Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ., στο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχο-ογκολογίας

➢ 1/2016 - 8/2016

Specialty Doctor in Forensic Psychiatry (Ειδικός Ψυχίατρος), West London Mental Health Trust, The Orchard, Women's Secure Service

➢ 9/2016 - 2/2018

Locum Consultant Psychiatrist, West London Mental Health Trust, The Orchard, Women's Secure Service. Lead Consultant in two, ten bedded inpatient wards

(Διευθυντής ΕΣΥ σε δυο κλινικές).

➢ 2/2018 - σήμερα

Consultant Psychiatrist (Substantive post – μόνιμη θέση πλήρους απασχόλησης), West London NHS Trust. Women's Enhanced Medium Secure Service (WEMSS),

Lead Consultant in two ten-bedded wards. Catchment area: England (National Service)

(Διευθυντής ΕΣΥ σε δυο κλινικές, Εθνική Υπηρεσία).

Εκπαιδευτές

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Εκπαιδευτή: Ιωάννη Μπουκοβίνα, Παθολόγος-Ογκολόγος

ACADEMIC QUALIFICATIONS

Degree	PhD - Adenocarcinoma of lung cancer and prediction of successful treatment accordingly to RRM1/RRM2/BRCA1		
Institution	University of Crete, Greece	Date	2011
Degree	Diplome d'Universite Europeene on Cancer hepato-bilaire-pancreatique: approche onco-chirurgicale		
Institution	University of Paris XI, France	Date	2004-2006
Degree	Medical Oncologist		
Institution	2nd Oncology Dpt. Theagenion Cancer Hospital, Thessaloniki, Greece	Date	2000

Degree	Internist		
Institution	2nd Oncology Dpt. Theagenion Cancer Hospital, Thessaloniki, Greece	Date	1997
Degree	Medicine (Excellent)		
Institution	Aristotle University of Thessaloniki, Greece	Date	1982-1988
Degree	Pharmacology (Very good)		
Institution	Aristotle University of Thessaloniki, Greece	Date	1976-1980

PROFESSIONAL EXPERIENCE

Position held	Name of Department / Institution	Date
Head of Oncology Department	Thessaloniki Bioclinic, Greece	2013-today
Consultant Medical Oncologist	2nd Medical-Oncology Dpt., Theagenion Cancer Hospital, Thessaloniki	2000- 2013
Consultant Medical Oncologist	Institut Gustave-Roussy, Paris	2001-2002
Scientific Collaborator in the	2nd Oncology Dpt, Theagenion Cancer Hospital, Thessaloniki	1997- 2000
Resident in Internal Medicine	Theagenion Cancer Hospital, Hippokration General Hospital, Thessaloniki	1992-1997
Resident in Paediatrics	Kilkis General Hospital, Greece	1990-1992
Rural physician	Alexandria, Greece	1988-1990

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Εκπαιδευτή: Alex King , Ψυχολόγος

Dr Alex Christopher N. King BSc MSc DClinPsy CPsychol Department of Clinical Health Psychology Hillingdon Hospitals NHS Trust Royal Lane Hillingdon UB8 3NN Office +44 1895 279049 Mobile +44 7989 686825 Email alex.king@nhs.net (clinical) alex.king@imperial.ac.uk (academic)

Qualifications Institution Dates Subject King's Fund & Imperial College Healthcare 05/17- 05/18 'Horizons' Systems Leadership 1-year program & project: 'Virtual triage clinic' University College, London 09/00- 09/03 D.Clin.Psy.

Doctorate in Clinical Psychology Research Thesis: "A Qualitative Analysis of Illness Perceptions in Patients with Cushing's Disease." (Prof G. Conway & Prof S. Michie). University College, London & The Anna Freud Centre 09/97- 09/98 M.Sc. Psychoanalytic Developmental Psychology Distinction Research Thesis: "Attachment, Mentalisation and Self-Control in Young Offenders." (Dr Howard Steele) University of Kent at Canterbury 09/94- 06/97 B.Sc. Social Psychology with Computing First Class Combined Honours, top final year grades in Faculty of Social Sciences.

Professional Registration & Memberships British Psychological Society – Division of Clinical Psychology Chartered Clinical Psychologist (90654) National Policy Lead for Clinical Health Psychology, 2008-13 National Committee Member, SIG Oncology & Palliative Care

UK Health & Care Professions Council (HCPC) Registered Clinical Psychologist (PYL16886) Curriculum Vitae

Dr Alex King 2 Clinical & Academic Posts Post Dates Service Head of Department 08/23- present Department of Clinical Health Psychology Hillingdon Hospitals NHS Trust & CNWL NHS Trust Professional, strategic and operational leadership for a team of 25 clinical and support staff across multiple hospital specialties, including cancer & palliative care, ICU, neurorehabilitation, obs & gynae, ICU, staff support, as well as NWL sector-wide services for MECFS and Long Covid Psychology.

Hon. Senior Clinical Lecturer 07/15- present Department of Surgery & Cancer Imperial College, London Consultant Clinical Psychologist

08/13- 08/23 Clinical lead for Psycho-Oncology Imperial College Healthcare NHS Trust Lead for Psycho-oncology at Imperial College Healthcare, responsible for clinical leadership of the psychological care pathway across all cancer care in the Trust (3500 cancer treatments per year). Achievements within this role include: Leading on Schwartz Rounds at Imperial since 2015, having secured a £110Kpa budget to deliver a reflective & compassionate care culture across the Trust. In this role, I report to the Deputy Director of People & OD at Imperial and am part of the Trust's Staff Wellbeing advisory group. Collaborating with the Imperial Medical School on pilots for Year 3 and Year 5 medical students have led to the College adopting and funding Schwartz Rounds for all medical students. National awards for Schwart Round innovations in 2018 and 2019.

Lead for the BPS Faculty guidance on 'Demonstrating Quality & Outcomes in Psychooncology (2015) and 'Psychological insights for cancer services recovery planning.' (2020). The latter publication led to our invitation as a Faculty to the NHS Cancer COVID Recovery Task & Finish Group on Psychosocial Support (2022) whose published recommendations promoted key national objectives for our specialty. To address workforce challenges, designed and ran a pan-London cancer placements survey (across 18 services) and used the results to demonstrate opportunities to the North Thames health placement coordinators (ongoing); also reached out to Counselling Psychology courses (City, Metanoia, Regent's) and established cancer lectures, offering an ongoing training placement and a trainee-to-employed track. Acting as an Independent Personal Advisor (North Thames scheme) for trainees.

Worked as expert advisor with the third-sector organisation ‘Anthony Nolan’ to their poststem-cell transplant model pathway and awarded Clinical Supporter of the Year Award 2018. Currently (2021-23) working with Pancreatic Cancer UK on their model pathway for pancreatic cancer. Invited international expert reviewer for the EU HORIZONS Health Research & Innovation Action 2020, 2021 and 2022 panels, on topics related to cancer.

Invited presentations on multiple topics in cancer psychological care at European conferences including EBMT, ESMO, and EAU. Clinical Psychologist & Visiting Research Associate 11/07- 08/13 Psycho-Oncology Team Guy’s & St Thomas’ NHS Foundation Trust & Institute of Psychiatry, King’s College, London Clinical Psychologist 10/06- 10/07 Clinical Health Psychology Regional CFS/ME Service & Clinical Health Psychology Hillingdon Hospital, CNWL Foundation NHS Trust Clinical Psychologist 11/03- 03/05 Chronic Pain Management Specialist Pain Management & Clinical Health PsychologTorbay Hospital, South Devon Healthcare NHS Trust.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Εκπαιδεύτριας: Γλυκερία Σαμολαδά ,Γενετική Σύμβουλος

Glykeria Samolada ErGenetic Counsellor (EGC-051) Biologist , MSc Cytogeneticist Email: info@genetic.gr, invivo1@gmail.com Glykeria Samolada is a Biologist specialised in genetic counselling, molecular cytogenetics with experience in the field of assisted reproduction and low fertility. Glykeria’s scientific interests focus on male infertility, special chromosomal rearrangements which may affect fertility as well as counselling on preimplantation genetic diagnosis and prenatal checks. Also, the management of genetic examinations and information concerning hereditary abnormalities and diseases and counselling of similar cases and families represents an important area of activity.

She is Head of the Cytogenetic Laboratory at Embryolab, co-founder of Embryolab Academy and an accredited Genetic Counsellor by EBMG. Timeline 2023: “Medical Ethicist” PGCert, National & Kapodistrian University of Athens, Center of Continuing Eduction 2022: Invited Lecturer at MSc. Programme: “Applied Prenatal Genetic Testing” , Faculty of Medicine, University of Thesssaloniki 2020–now: Invited Lecturer

at MSc. Programme: “Medical Genetics and Genetic Counselling” Lab of Cytogenetics and Molecular Genetics, Faculty of Medicine, University of Thessaly 2019: “PGT: Genetic Counselling and Bioethic Challenges” Trainer at “Best Practice in PGT” Course 7-8 Dec. Embryolab Academy, Thessaloniki 2019 : “Word Congress on Genetic Counselling” poster presentation Wellcome Genome Campus, 2-4 Oct., Cambridge, UK 2018 : “Genomic Practice for Genetic Counsellors” Wellcome Genome Campus, Cambridge, UK 2018: “Medical Praxis: Legal and Ethical Issues” AUTh Lab. for Research of Medical Law and Bioethics, in cooperation with Hellenic National Bioethics Commission, Jan - June Faculty of Law Aristotle Univ. Thessaloniki, Greece 2017: “How does genetic counselling helps coping with inf ertility and unexpected findings “ e-poster Eur. Congress Stockholm 2017, ESHG 2014: Trainer at “Hands-on sessions for FISH on Human Spermatozoa, “Hands-on workshops in specialized ART laboratory techniques”, Embryolab Academy, Thessaloniki 2014: Faculty of Medicine, Plymouth University PGCert “Health and Genetic Science 2013: Trainer at “Hands-on sessions for FISH on Human Spermatozoa, “Preimplantation Genetic Diagnosis” Hands-on Workshop, Embryolab Academy, Thessaloniki, Greece 2012: European Genetic Foundation, Bologna, Italy Advanced Course “ Genetic Counselling” 2007-today: Scientific Associate at Embryolab IVF Unit 2005-2006: Training and internship in classical cytogenetics, in classical karyotype techniques, FISH, M-FISH and CGH. Molecular Cytogenetics lab, Institut for Human Genetics, Universitat Klinikun Heidelberg and at the cytogenetic laboratory, Hematological Clinic, Univ. Hospital of Papanikolaou 2006: European Genetic Foundation, Bertinoro, Italy Advanced Course “Medical Genetics” 2005: Faculité de médecine, Université de Montpellier, Montpellier-Nimes, France Diplôme interuniversitaire “Cytogénétique classique et moléculaire” 1993-2004: Scientific Associate, Technical Support Officer for Molecular Genetic Products 1992: Degree in biology from the Department of Biology, Faculty of Sciences, Aristotle University of Thessaloniki, Bachelor of Science.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Εκπαιδεύτριας: Ειρήνη Παπαγεωργίου, Αναισθησιολόγος

Λήψη τίτλου ειδικότητας Αναισθησιολογίας στις 10/01/2006.

Συνέχισα την εκπαίδευσή μου ως εξειδικευόμενη Εντατικολογίας στη ΜΕΘΑ του ΠΓΝΘ «ΑΧΕΠΑ» από 4/4/2006 έως 9/4/2008(υπ’αρίθμ.πρωτ.Υ10α/Γ.Π.οικ.34903/29-3-2006 απόφαση του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων).

Λήψη τίτλου εξειδίκευσης στην Εντατική Θεραπεία στις 30/07/2008.

Συνέχισα την επαγγελματική μου πορεία στην ιδιωτική μαιευτική-γυναικολογική κλινική «Γένεσις».

Από 27/01/2010 έως 26/01/11 δούλεψα ως επικουρικός ιατρός στο Αναισθησιολογικό τμήμα του ΑΝΘ Θεαγένειο (Υπ΄ αριθμόν πρωτ. Υ10α/Γ.Π. 149662/12.01.2010 απόφαση). Οι εφημερίες μου στο τμήμα γίνονταν στη ΜΕΘ του Νοσοκομείου.

Από 25/02/2011 εργάζομαι σε θέση επιμελητού Β΄ σε ΜΕΘ. Αρχικά στο ΓΝΘ Αγ. Παύλος (ΦΕΚ 1283/Γ/31-12-2010,με Α.Π. 11189/5-7-2011) και από 06/06/2011 στο ΑΝΘ Θεαγένειο (ΦΕΚ 291/Γ/5-5-2010). Από 13-3-15 εξελίχθηκα στο βαθμό της επιμελήτριας Α΄ Αναισθησιολογίας (Α.Π. Α10α/14285/13-03-2015). Στις 25-2-2016 έγινε αυτοδίκαιη μονιμοποίησή μου στο βαθμό της επιμελήτριας Α΄ Αναισθησιολογίας, διότι συμπληρώθηκε υπηρεσία 5 (πέντε) ετών τη συγκεκριμένη ημερομηνία και έχω επιλεγεί 2 (δύο) φορές για κατάληψη θέσης στο ΕΣΥ (ΓΝΘ Αγ. Παύλος και ΑΝΘ Θεαγένειο). Με την αριθμ. Πρωτ. 13945/25.10.2023 απόφαση του Διοικητή του Νοσοκομείου εξελίχθηκα στο βαθμό της Διευθύντριας.

-Είμαι πτυχιούχος της Ιατρικής σχολής του ΑΠΘ με βαθμό πτυχίου «λίαν καλώς» 7(επτά), από 17/7/2000.

-Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, με θέμα « Αλγολογία, Αντιμετώπιση του πόνου, Διάγνωση και θεραπεία, Φαρμακευτικές, Παρεμβατικές και άλλες τεχνικές», Αθήνα 2023

Είμαι υπεύθυνη του επιστημονικού προγράμματος της ΜΕΘ και του Ιατρείου Πόνου, το οποίο λειτουργούμε από κοινού με τη Διευθύντρια κα Ανίσογλου Σουζάνα.

Είμαι τοπικός συντονιστής των μεταμοσχεύσεων στη ΜΕΘ.

Συμμετέχω σε Ελληνικά και Ευρωπαϊκά Συνέδρια, με εργασίες και διαλέξεις που αφορούν θέματα της ΜΕΘ, του πόνου και της Παρηγορικής Φροντίδας.

Είμαι μέλος των εταιρειών ΕΑΕΙΒΕ, ΠΑΡΗΣΥΑ, ΕΕΑ(Ελληνική Εταιρεία Αλγολογίας), Ελληνική Εταιρεία Εντατικής.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Εκπαιδεύτριας: ΕΛΕΝΗ ΝΤΕΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
Ιδρυτικό μέλος, πρόεδρος και τώρα επίτιμη πρόεδρος του Συλλόγου Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «΄Αλμα Ζωής» Ν. Θεσσαλονίκης. Διετέλεσε Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΟΚ- Ελληνική Ομοσπονδία Καρκίνου και είναι Υπεύθυνη Τέχνης και Πολιτισμού στην ΕΛΛΟΚ. Εργάστηκε με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των συλλόγων για την δημιουργία προγραμμάτων υποστήριξης και κατάρτισης των ασθενών με καρκίνο αλλά και για την επιμόρφωση των μελών με σύγχρονες μεθόδους, στοχεύοντας στην ολιστική προσέγγιση των ασθενών .Είναι πτυχιούχος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ και έχει κάνει σπουδές στην Τεχνολογία Τροφίμων και στο Θέατρο.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Εκπαιδεύτριας: Άννα Μακρίδου, Ακτινοφυσικός

Anna Makridou holds an MSc in Medical Radiation Physics from Université Paul Sabatier (Toulouse III), France, in 1985, and a PhD in Radiation Oncology Physics from Aristotle University of Thessaloniki, Greece, in 1992.

She obtained her professional licence as a **Medical Physicist in ionizing and non-ionizing radiation** from the Greek Ministry of Health in 1987 and in 2021 she was certified by the Greek Atomic Energy Commission (EEAE) as a **Medical Physics Expert (MPE)** and **Radiation Protection Expert (RPE)**. In 2002, she was registered as a **Certified Adult Educator** with the National Centre for Accreditation of Continuing Vocational Training Structures.

She has been a Medical Physicist at Theagenio Cancer Hospital, Thessaloniki, since 1986, where she currently serves as **Head of the Department of Medical Physics**. Throughout her career, she has also worked as a consultant in several Radiation Oncology departments in Thessaloniki, including Galinos Clinic, Papageorgiou Hospital, Interbalkan European Medical Center, 424 General Military Hospital, and St Luke's Hospital.

Dr. Makridou has dedicated nearly 30 years to academia, teaching Radiation Oncology Physics to MSc Medical Physics students at the University of Patras. Currently, she lectures in the MSc course on Biomedical Imaging and Radiation Protection offered by the University of Larissa.

Her scientific work includes **18 publications in international and Greek scientific journals**, as well as more than **70 oral presentations** and poster contributions at national and international scientific conferences.

At the European level, she has served on the Board of the **European Federation of Organisations for Medical Physics (EFOMP)**, including as Chair of the European Matters Committee, and subsequently as a member of the Board of the European School of Medical Physics. She has also contributed as a Board member of the Greek medical physics societies **HAMP** and **ADHT**.

Β. Δομή του Προγράμματος

Θεματικές Ενότητες Προγράμματος & Περιγραφή τους:

Εισαγωγή. Η αφήγηση της ιστορίας από την πλευρά των ασθενών

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.1

Το "ταξίδι" του ογκολογικού ασθενούς. Η εμπειρία από την Ελληνική Ομοσπονδία Καρκίνου.

Βιώματα και προτάσεις από τους ίδιους τους θεραπευόμενους.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ**

Δυσφορία και ψυχική υγεία του ογκολογικού ασθενούς

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.2

Ανίχνευση Δυσφορίας: Το 6ο ζωτικό σημείο για τον ασθενή με καρκίνο.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, ΕΛΕΝΗ ΝΤΕΛΙΟΠΟΥΛΟΥ**

Ογκολογικές θεραπείες και υποστήριξη των ασθενών

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.3

Σύγχρονες ογκολογικές θεραπείες και ανθρωπιστική προσέγγιση.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ**

Εικόνα σώματος, στομία, μαστεκτομή

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.4

Ειδικά θέματα στην Ψυχο-ογκολογία: όταν η εικόνα σώματος αλλάζει.

1. Εξερευνήστε τον ψυχολογικό αντίκτυπο των αλλοιώσεων του σώματος που σχετίζονται με τον καρκίνο, όπως η μαστεκτομή, οι χειρουργικές επεμβάσεις στομίας και η επίδρασή τους στην αυτοαντίληψη και την ταυτότητα.

2. Συζητήστε στρατηγικές για την υποστήριξη των ασθενών στην προσαρμογή σε αυτές τις σωματικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής συμβουλευτικής και των ομάδων υποστήριξης.
3. Ανάδειξη του ρόλου των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας και στην προώθηση μιας ολιστικής προσέγγισης για την αποκατάσταση της εικόνας του σώματος μετά από αυτές τις βαθιές αλλαγές.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ALEX KING**

Αντιμετώπιση του πόνου-ανακουφιστική-παρηγορική-υποστηρικτική φροντίδα

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.5

Ο πόνος στον ογκολογικό ασθενή σε όλα τα στάδια. Μία πρόκληση για τον κλινικό και διαθέσιμες επιλογές.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO = World Health Organisation), περισσότεροι από 50 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως χρειάζονται Παρηγορική φροντίδα στη διάρκεια του έτους και ο αριθμός τους θα αυξάνεται συνεχώς λόγω της προόδου της Ιατρικής επιστήμης αλλά και λόγω της

προαναφερθείσας γήρανσης του πληθυσμού. Επίσης, ο WHO εκτιμά ότι μόνο το 2% των ασθενών λαμβάνει την Παρηγορική φροντίδα που χρειάζεται.

Η πρώιμη, έγκαιρη παραπομπή ασθενών με καρκινική νόσο σε Παρηγορική φροντίδα συνδέεται με καλύτερη ποιότητα ζωής, βελτιωμένη διάθεση και μεγαλύτερη επιβίωση, συγκρινόμενη με τη σταθερή ογκολογική φροντίδα".

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Υποστήριξη της οικογένειας

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.6

Οικογένεια ογκολογικού ασθενούς: Συστημική προσέγγιση, τα "κοινά μυστικά" και προστατευτικοί παράγοντες.

Αυτή η διάλεξη διερευνά τη συστημική προσέγγιση για την υποστήριξη οικογενειών ογκολογικών ασθενών. Εξετάζει την ψυχολογική δυναμική της υποστήριξης εντός των οικογενειών και τονίζει το ρόλο των προστατευτικών παραγόντων στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας. Σχεδιασμένο για να ενισχύσει την κατανόηση και να παρέχει πρακτικές γνώσεις, το μάθημα βασίζεται σε τεκμηριωμένες πρακτικές για ολοκληρωμένη φροντίδα.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ALEX KING**

Burn out στο προσωπικό, προτάσεις και αντιμετώπιση

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.7

Επαγγελματική εξουθένωση: Αναμενόμενο φαινόμενο ή ανάγκη για εκπαίδευση του προσωπικού;

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ**

Γενετική συμβουλευτική στον καρκίνο

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.8

Τα αποτελέσματα της γενετικής ανάλυσης, έχουν πολλαπλές ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις για τους ασθενείς, την οικογένεια, τους υγιής συγγενής που πιθανόν να επηρεάζουν και η Γενετική Συμβουλευτική, υποστηρίζει την διεπιστημονική ομάδα και προσπάθεια, να δώσουν οι γενετικές αναλύσεις κρίσιμες πληροφορίες.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ΓΛΥΚΕΡΙΑ ΣΑΜΟΛΑΔΑ**

End of life care

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.9

Θανατολογία: Το δικαίωμα σε έναν "καλό" θάνατο.

Αυτή η διάλεξη διερευνά την έννοια της παροχής συμπονετικής, ασθενοκεντρικής φροντίδας στο τέλος της ζωής, δίνοντας έμφαση στην αξιοπρέπεια και την ποιότητα ζωής. Οι συμμετέχοντες θα μάθουν για τις ψυχολογικές, κοινωνικές και ηθικές διαστάσεις της υποστήριξης ατόμων και οικογενειών κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσιμης περιόδου. Στόχος της συνεδρίας είναι να εξοπλίσει τους επαγγελματίες υγείας με πρακτικά εργαλεία και στρατηγικές για την αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών αναγκών όσων βρίσκονται στα τελικά στάδια της ζωής τους.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ALEX KING-ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ**

Το στρες των ογκολογικών ασθενών κατά την Ακτινοθεραπεία και η εργασιακή εξουθένωση των επιστημόνων υγείας

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Δ.Ε.10

Θα συζητηθεί κατά πόσο η παροχή κατανοητών και στοχευμένων τεχνικών πληροφοριών σχετικά με τη διαδικασία της ακτινοθεραπείας αλλά και των διαδικασιών συγκεκριμένων υψηλής τεχνολογίας εξετάσεων όπως PET και Μαγνητική Τομογραφία, επηρεάζει το επίπεδο άγχους των ογκολογικών ασθενών. Πιο συγκεκριμένα, πολλοί ασθενείς που πρόκειται να υποβληθούν σε ακτινοθεραπεία βιώνουν άγχος, φόβο ή αβεβαιότητα, ιδιαίτερα κατά την πρώτη τους επαφή με τον γραμμικό επιταχυντή και τη διαδικασία θεραπείας. Το άγχος μπορεί να σχετίζεται όχι μόνο με τη διάγνωση του καρκίνου, αλλά και με το άγνωστο περιβάλλον, τον εξοπλισμό, τη διαδικασία τοποθέτησης, την ακινητοποίηση, τη διάρκεια της συνεδρίας, την ανάγκη παραμονής ακίνητου, τους ήχους και τις κινήσεις του μηχανήματος, καθώς και με πιθανές λανθασμένες αντιλήψεις σχετικά με την ακτινοβολία.

Οι επαγγελματίες του χώρου της Ογκολογίας έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με ασθενείς που πάσχουν από σοβαρές ή απειλητικές για τη ζωή τους ασθένειες, με την αβεβαιότητα της θεραπείας, την εξέλιξη της νόσου, τις ανεπιθύμητες ενέργειες των θεραπειών και, σε αρκετές περιπτώσεις, με την υποτροπή ή τον θάνατο ασθενών.Οι συνθήκες αυτές, σε συνδυασμό με τον υψηλό φόρτο εργασίας, την πίεση χρόνου, την ευθύνη, τις απαιτήσεις ακρίβειας και την ανάγκη συνεχούς συνεργασίας με διαφορετικές επαγγελματικές ομάδες, επιβαρύνουν σημαντικά την ψυχολογική τους κατάσταση και ενδεχόμενα σχετίζονται με την εμφάνιση εργασιακής εξουθένωσης, Οι εργαζόμενοι που εντάσσονται σ αυτή την κατηγορία είναι οι Ακτινοφυσικοί, οι Φαρμακοποιοί, οι Βιολόγοι, κ.α.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 25 ώρες, 1 ECTS

Υπεύθυνος εκπαιδευτής/τρια: **ΑΝΝΑ ΜΑΚΡΙΔΟΥ**

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Επιμέρους Διδακτικών Ενοτήτων:

Τίτλος διδακτικής ενότητας	Συνολικές Ώρες Διδασκαλίας	Συνολικός Χρόνος Φόρτου εργασίας	Συνολικός Χρόνος Ενασχόλησης	Εβδομάδα	Μονάδες ECTS	Εκπαιδευτής/τρια

Εισαγωγή. Η αφήγηση της ιστορίας από την πλευρά των ασθενών	3	22	25	1η-2η	1	ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΕΛΕΝΗ ΝΤΕΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
Δυσφορία και ψυχική υγεία του ογκολογικού ασθενούς	3	22	25	2η-3η	1	ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
Ογκολογικές θεραπείες και υποστήριξη των ασθενών	3	22	25	3η- 4η	1	ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ
Εικόνα σώματος, στομία, μαστεκτομή	3	22	25	5η-6η	1	ALEX KING
Αντιμετώπιση του πόνου-ανακουφιστική φροντίδα	3	22	25	6η-7η	1	ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Υποστήριξη της οικογένειας	3	22	25	7η-8η	1	ALEX KING
Burn out στο προσωπικό, προτάσεις και αντιμετώπιση	3	22	25	9η-10η	1	ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ
Γενετική συμβουλευτική στον καρκίνο	3	22	25	10η -11η	1	ΓΛΥΚΕΡΙΑ ΣΑΜΟΛΑΔΑ
End of life care	3	22	25	11η -12η	1	ALEX KING-ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ
Το στρες των ογκολογικών ασθενών κατά την Ακτινοθεραπεία και η εργασιακή εξουθένωση των επιστημόνων υγείας	3	22	25	12η -13η	1	ΑΝΝΑ ΜΑΚΡΙ-ΔΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ	30	220	250	13	10	

Γ. Μεθοδολογία Υλοποίησης του Προγράμματος , Αξιολόγηση & Πιστοποίηση

Διδασκαλία & Παρακολούθηση: Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός ακολουθεί τη μεθοδολογία που υποστηρίζει την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως ηλεκτρονική μάθηση. Η διδασκαλία μέσω συστήματος ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης βασίζεται κυρίως στην ασύγχρονη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού και ανάπτυξη δραστηριοτήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί σε μεγάλο βαθμό η αυτονομία του Εκπαιδευόμενου. Όμως, συμπληρωματικά και με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες, κατά περίπτωση πραγματοποιείται και σύγχρονη μάθηση μέσω συστήματος σύγχρονης τηλεκπαίδευσης.
Η διανομή του εκπαιδευτικού και υποστηρικτικού υλικού γίνεται σταδιακά και σε εβδομαδιαία βάση. Το εκπαιδευτικό υλικό βρίσκεται on-line, σε ψηφιακή μορφή, ενώ παράλληλα δίνεται η δυνατότητα τοπικής αποθήκευσής του. Είναι εύκολα εκτυπώσιμο για τους χρήστες που προτιμούν το έντυπο υλικό. Επιπλέον, προσφέρεται η δυνατότητα ανάρτησης υλικού και εργασιών από την πλευρά των επιμορφούμενων προς αξιολόγηση.

Περιγραφή εκπαιδευτικού υλικού: Παρουσιάσεις εκπαιδευτών, σχετική αρθρογραφία, βιβλιογραφία, ομιλίες, workbooks.

Δείγμα εκπαιδευτικού υλικού: https://www.youtube.com/watch?=nccgeDEgtOU

Τρόπος αξιολόγησης των εκπαιδευομένων: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (multiple choice).

Αξιολόγηση Προγράμματος
Για την αξιολόγηση των παρεχόμενων από το Πρόγραμμα υπηρεσιών σε επίπεδο εκπαιδευτικού έργου αλλά και διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, ο Εκπαιδευόμενος στο τέλος του προγράμματος καλείται να συμπληρώσει ενιαίο ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένους άξονες και δείκτες αξιολόγησης, που επεξεργάζεται και παρακολουθείται από την ΜΕΑ του Ε.Α.Π. [1]

Τύπος χορηγούμενου πιστοποιητικού

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, χορηγείται «Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης» καθώς και «Παράρτημα Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης», στα οποία αναγράφονται τα εξής στοιχεία: α) η διάρκεια του προγράμματος σε ώρες, β) η μέθοδος διδασκαλίας, γ) οι πιστωτικές μονάδες ECTS και δ) οι τίτλοι των θεματικών ή διδακτικών ενοτήτων του προγράμματος.

Τα πιστοποιητικά υπογράφονται από τον Επιστημονικά Υπεύθυνο/η του Προγράμματος, τον Πρόεδρο του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ και θα είναι διαθέσιμα μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης του Προγράμματος χορηγείται απλή «Βεβαίωση Παρακολούθησης». Για τη χορήγηση των πιστοποιητικών απαιτείται επιπλέον και η αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων του Προγράμματος.

1 Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ., Άρθρο 8

Λοιπές Υποχρεώσεις Εκπαιδευομένων

Πέρα από την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, **για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού** απαιτούνται τα εξής από τους εκπαιδευομένους:

· Αποπληρωμή του συνόλου των τελών συμμετοχής

· Αποδοχή συμμετοχής τους στη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος

Υποχρεώσεις Εκπαιδευτών

- Επικοινωνεί μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας με τους εκπαιδευόμενους απαντώντας σε απορίες / διευκρινίσεις που τυχόν έχουν διατυπωθεί από τους εκπαιδευόμενους.
- Αναρτά στην εκπαιδευτική πλατφόρμα ανακοινώσεις αναφορικά με το μάθημα και τον τρόπο διεξαγωγής του
- Επιλύει απορίες, κατευθύνει τους εκπαιδευόμενους στην σωστή μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού, προτείνει επιπρόσθετη βιβλιογραφία -εφόσον ζητηθεί.
- Παροτρύνει τους εκπαιδευόμενους για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, εφόσον διαπιστωθεί ότι κάποιοι απέχουν από την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ασκεί κάθε έργο ή εργασία που άπτεται της εκπαιδευτικής υποστήριξης των εκπαιδευόμενων.
- Βαθμολογεί τις ερωτήσεις ανάπτυξης (ερωτήσεις ανοικτού τύπου) και τις εργασίες των εκπαιδευόμενων.

Δ. Τρόπος Επιλογής & Εγγραφή στο Πρόγραμμα

Απαιτούμενα τυπικά προσόντα και απαραίτητα δικαιολογητικά

- Εκπαιδευτικό Επίπεδο: Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Γνώση ξένης γλώσσας: Αγγλικά
- Βασικές γνώσεις χειρισμού Η/Υ, πρόσβαση στο διαδίκτυο

Τρόπος επιλογής των εκπαιδευόμενων: Συνέντευξη και μοριοδότηση.

Τρόπος εγγραφής στο πρόγραμμα: Η εγγραφή στο Πρόγραμμα γίνεται ηλεκτρονικά με την υποβολή Αίτησης Εγγραφής στο https://apps.eap.gr/kedivim/web/

Δίδακτρα και τρόπος πληρωμής:

Ύψος τελών παρακολούθησης: 400€, τα οποία καταβάλλονται μετά την αποδοχή της αίτησης

Εκπτωτική Πολιτική

- 10% ομαδική εγγραφή από τον ίδιο φορέα εργασίας για πάνω από 3 συμμετέχοντες

Τα δίδακτρα καταβάλλονται σε τραπεζικό λογαριασμό του ΕΛΚΕ του ΕΑΠ, με τα παρακάτω στοιχεία:

-**Αριθμός λογαριασμού (IBAN): GR60 0140 5300 5300 0200 1002 408**
-Τράπεζα: ALPHA BANK
-Στοιχεία δικαιούχου: ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Στο αποδεικτικό κατάθεσης οπωσδήποτε να αναγράφεται κωδικός έργου: **80596**, το όνομα και το επίθετο του καταθέτη καθώς και ο τίτλος του προγράμματος: **«Ανθρωπιστικές Επιστήμες και φροντίδα του ογκολογικού ασθενούς».**

Πληροφορίες: Κάτσικα Μίνα, email: oncology.care@eap.gr